

DOVANŲ POLITIKA. PRAKTINIAI ASPEKTAI

Korupcijos prevencijos valdybos
Koordinavimo ir stebėsenos skyrius

Juozas Berenta

KAS YRA DOVANŲ POLITIKA?

Dovanų politika yra organizacijos kultūros bei rizikų valdymo dalis, įgyvendinanti etikos principus, užtikrinanti „skaidrumo higieną“ ir sauganti reputaciją.

Valstybės valia išreikšta įstatyme. Viešojo sektoriaus organizacijose turi būti vadovo nustatyta tvarka dėl dovanų įvertinimo, saugojimo.

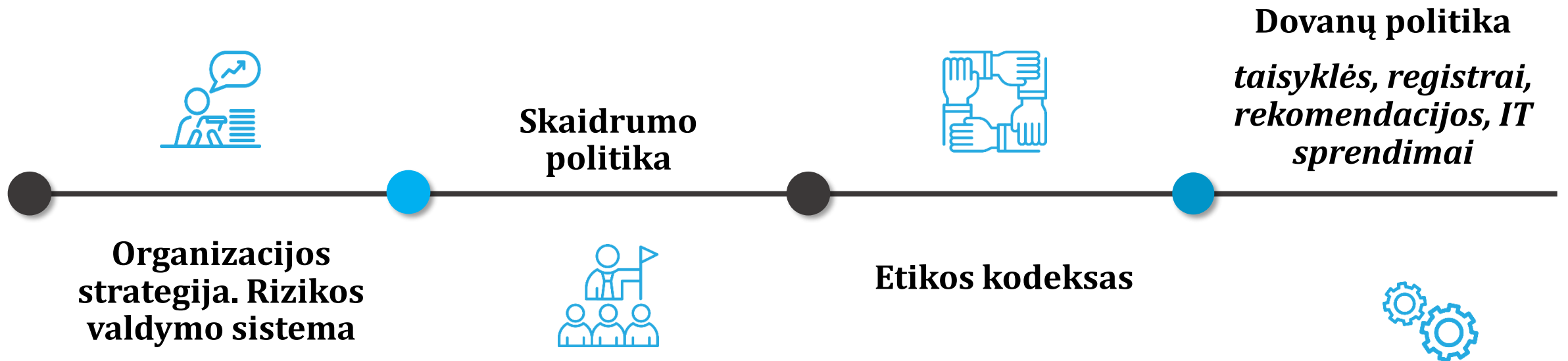

REGLAMENTAVIMO PRASMĖ

Dovanų politikos tikslas – kelio užkirtimas neteisėtam atlygiui, palankumui, išskirtinei padėčiai ir kitai įtakai.

EBPO rekomendacijose atkreipiamas dėmesys, kad užtikrinant skaidrumą organizacijose turi būti pirmiausiai vadovybės palaikymas, antikorporcinė politika, o etikos ir atitikties priemonės turi apimti dovanų, svetingumo, pramogų, išlaidų ir kitus klausimus.

SISTEMINIS POŽIŪRIS

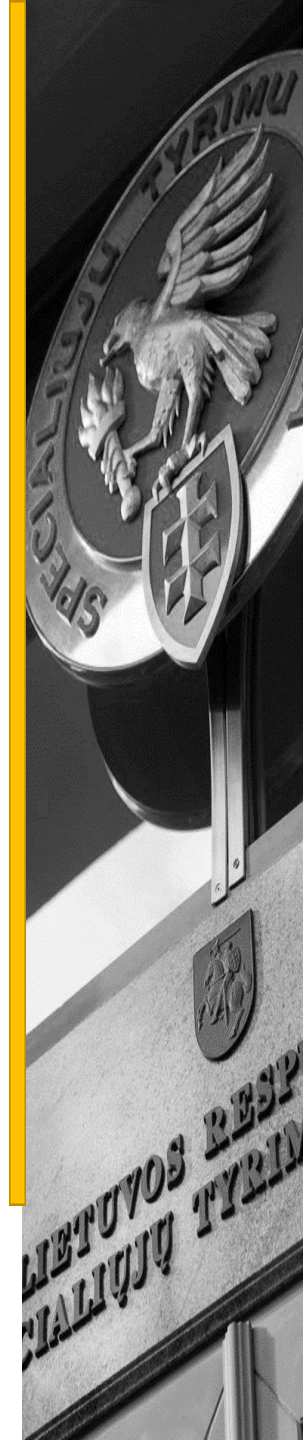
KAS NAUDOS GAVĖJAS?

Darbuotojas – organizacija – visuomenė – valstybė

Dovanų politikos nuostatos yra signalas ne tik organizacijos darbuotojams, bet ir kolegoms, partneriams, rangovams, kitoms trečiosioms šalims.

Sukurtos taisyklės neturi neraminti ar gąsdinti darbuotojų, bet patarti, kaip išvengti keblių situacijų, priminti apie atsakomybę. Aiškios procedūros padeda darbuotojams jaustis saugiai, užtikrintai ir elgtis profesionaliai.

Senasis Testamentas: „sukto žmogaus dovana nebus tau naudinga, nes jis laukia, kad atsilygintum septyneriopai“

KUR SLYPI DOVANŲ „RADIACIJA“?

Asmeninis lygmuo

Verslo lygmuo

Viešojo sektoriaus lygmuo

INTENCIJOS

Dažniausiai dovanos teikiamos nuoširdžiai

Neretai dovanos teikiamos neteisėtai, tačiau galvojant, jog tai nieko blogo

Privatūs asmenys ir verslo atstovai dažnai painioja sektorius – jiems visur taisyklės vienodos, dedamas „lygybės ženklas“

Tačiau dovanos taip pat teikiamos ir *prisidengiant* kokia nors proga ir tikslas „visai kitas“

KĄ NUMATO ĮSTATYMAI?

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas:

3 straipsnis. Deklaruojančių asmenų pareigos

1. Viešųjų interesų viršenybei užtikrinti deklaruojantys asmenys privalo:

<...> 3) *nesinaudoti tarnybinėmis pareigomis ar tarnybiniu statusu asmeninei naudai gauti*

13 straipsnis. Dovanų ar paslaugų priėmimo apribojimai

1. *deklaruojantis asmuo ar jam artimas asmuo **negali priimti dovanų ar paslaugų, jeigu tai susiję su deklaruojančio asmens tarnybine padėtimi ar tarnybinėmis pareigomis***.*

*iki 2020-01-01 įstatyme buvo nuostata <...> jeigu tai gali sukelti interesų konfliktą

2. Išimtyis, leidžiančios priimti dovanas pagal VPIDĮ:

- 1) *tarptautinis protokolas*
- 2) *tradicijos*
- 3) *priimant reprezentacines dovanas*
- 4) *kai paslaugomis yra naudojama tarnybiniais tikslais*

3. <...> *dovana įvertinama ir saugoma institucijos ar įstaigos vadovo nustatyta tvarka.*

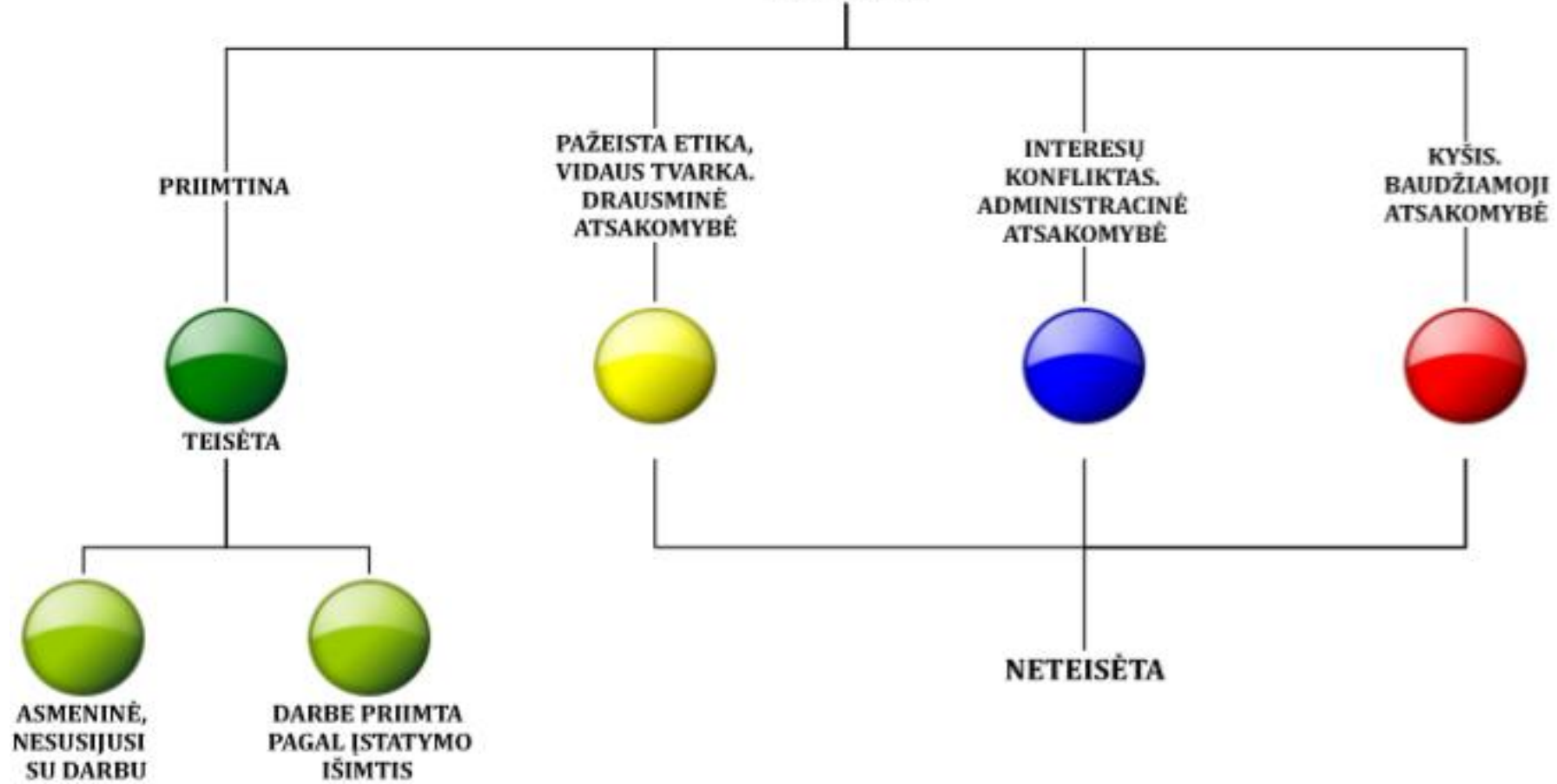
**Dovanos
atribojimas nuo
neteisėto atlygio**

Svarbiausia suprasti ne ką (forma, vertė), ne iš ko ar kada, bet **už ką** priimame „dovana“. Tai yra esminis aspektas atskiriant dovanas nuo kyšio.

Ikiteisminis tyrimas ar tarnybinis patikrinimas dėl „dovanos“ priėmimo
=
organizacijos korupcijos prevencijos spraga

DOVANA

SIEKIAMYBĖ SIEKIANT SKAIDRUMO

Geriausios padėkos ar dovanos:

Iš rangovų, partnerių – nepriekaištingai atlikti darbai, suteiktos paslaugos, pristatytos kokybiškos prekės

Iš kolegų, klientų – šypsenos ir padėkos žodžiai

REKOMENDACIJOS

VTEK rekomendacinės gairės

„Dėl dovanų ir paslaugų priėmimo ribojimų“

STT PARENGTI APRAŠAI:

- 1) *„Įstaigos dovanų, gautų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, taip pat reprezentacijai skirtų dovanų perdavimo, vertinimo, registravimo, saugojimo ir eksponavimo tvarkos aprašas“*
- 2) *„Veiksmų įstaigoje (toliau – Įstaiga) gavus neteisėtą atlygį tvarkos aprašas“*

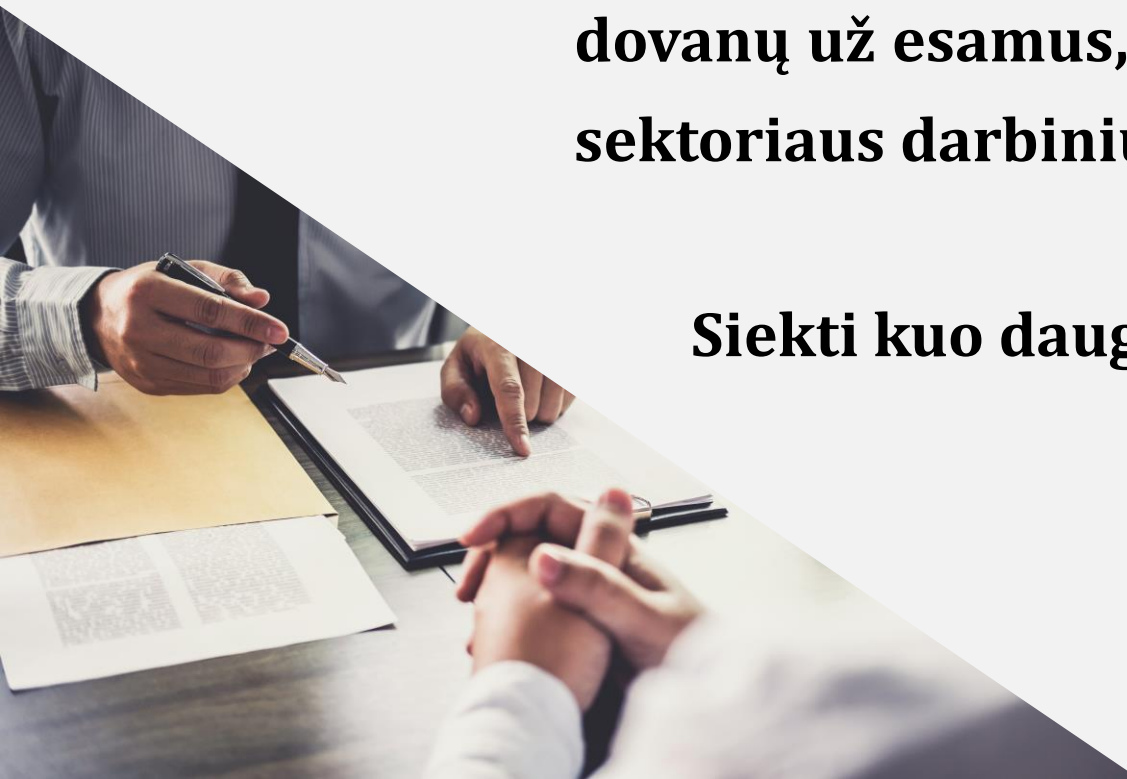
Švieskime darbuotojus, partnerius, klientus, visuomenę ir bendradarbiaukime!

KAS TOLIAU?

Bendras iššūkis mums visiems – išmokyti privačius asmenis ir verslo atstovus neteikti dovanų už esamus, buvusius ar būsimus viešojo sektoriaus darbinius santykius ar sprendimus.

Siekti kuo daugiau viešumo ir atvirumo.

Ačiū už dėmesį!

www.stt.lt

A. Jakšto g. 6, Vilnius

juozas.berenta@stt.lt

+370 690 5 22 33

